

Nr 10.

Ankom till riksdagens kansli den 23 mars 1939 kl. 11 f. m.

Bevillningsutskottets betänkande, i anledning av väckta motioner om höjning av tullen å economisers.

(1:a avd.)

I två likalydande, till bevillningsutskottet hänvisade motioner, nr 87 i första kammaren av herr *Lindström* och nr 140 i andra kammaren av herr *Nilsson* i Göteborg, har hemställts, »att riksdagen måtte besluta, att tullen på Economisers, stat. nr 1669, sättes till åtta kronor per 100 kg».

Beträffande motiveringen för detta förslag, i den mån redogörelse härför ej lämnas i det följande, får utskottet hänvisa till motionen nr 87 i första kammaren.

Vid behandlingen av motionerna har utskottet anlitat byråchefen i generaltullstyrelsen E. Sandquist såsom sakkunnig.

Tullen å economisers och delar därtill, stat. nr 1669, utgår för närvarande med 2 kronor 50 öre för 100 kilogram eller med samma belopp som tullen å bearbetade rör av icke smidbart järngjutgods.

Motionärernas förslag innebär, att tullsatsen för economisers skulle sättas till samma belopp, som nu gäller för eldningsapparater för ångpannor m. m., nämligen 8 kronor för 100 kilogram (tulltaxenr 945, stat. nr 1668).

Till stöd för motionärernas förslag har bland annat anförts, att economisers i tullskyddshänseende vore missgynnade gentemot andra till ångpanneanläggningar hörande apparater. Sålunda utginge tullen för ångpannor enligt stat. nr 1664—1667 med 6 kronor till 9 kronor för 100 kilogram samt för några av dessa pannor med minst 15 procent av värdet.

Införseln till Sverige av economisers uppgick under åren 1930—1937 till följande kvantiteter och värden:

År	Ton	1,000 kr.
1930	735.4	379
1931	713.1	323.2
1932	314.1	125.3
1933	80	25.9
1934	564.3	217.6
1935	795.8	369.7
1936	772	379.6
1937	1,350.5	756.8

Efter därom i grundlagsenlig ordning framställd begäran har utskottet emottagit ett av *kommerskollegium* och *generaltullstyrelsen* gemensamt avgivet utlåtande den 11 mars 1939. Vid utlåtandet har fogats yttrande av *Sveriges Maskinindustrieförening*, som tillstyrkt förslaget om tullförhöjning å economisers.

Ämbetsverken hava framhållit, att det knappast föreläge skäl att vid avvägandet av tullsatsen jämställa economisers med eldningsapparater, då sådana i egenskap av mera komplicerade apparater i avseende å beskaffenhet och värde för viktenhet ej vore att jämföra med economisers. Detta framginge bland annat av den betydande skillnad i importvärde, som förefunnes mellan de båda varugrupperna och som följande sammanställning utvisade:

År	Eldningsapparater m. m. stat. nr 1668 kronor för kg	Economisers m. m. stat. nr 1669 kronor för kg
1931.....	0.85	0.45
1932.....	0.78	0.40
1933.....	1.07	0.33
1934.....	1.23	0.39
1935.....	1.14	0.46
1936.....	1.02	0.49
1937.....	1.23	0.55

Importvärdet för economisers m. m. hade sålunda angivna år hållit sig mellan omkring hälften och tredjedelen av importvärdet för eldningsapparater.

Ämbetsverken hava vidare anfört bland annat följande:

»I det år 1909 av tillsatta kommitterade avgivna betänkandet angående revision av tulltaxan föreslogs en tullsats av 5 kronor för 100 kilogram för rökgasförvärmare (economisers) hela eller i delar. I motiven anfördes, att varan bestode av ett system av rör av icke smidbart gjutgods, med hänsyn vartill tullsatsen upptagits till samma belopp som tullen å bearbetade gjutna, släta rör. Medelpriset å varan beräknades till omkring 25 kronor för 100 kilogram. Det föreslagna tullskyddet motsvarade således omkring 20 procent av varuvärdet.

I 1910 års förordning med tulltaxa upptogs emellertid tullsatsen, med bibehållande av nyssnämnda rubrik, till ett belopp av endast 2 kronor 50 öre för 100 kilogram eller samma tull, som enligt förordningen gällde för bearbetade rör av icke smidbart järn. Sambandet mellan tullbeläggnigen för å ena sidan economisers och å andra sidan bearbetade rör av icke smidbart järn blev sålunda vid bestämmandet av den lägre tullsatsen bibehållet. Ändring av ifrågavarande tullbeläggningar har sedermera ej förekommit.

Det var naturligt, att tullsatsen å economisers vid denna tid bestämdes under hänsynstagande till tullen å släta rör, då dylika i avsevärd utsträckning ingingo i economiserkonstruktionen. Numera äro de i en economiser ingående rören i allmänhet försedda med flänsar eller kammar för utökande av den yta, genom vilken värmeöverföringen sker mellan å ena sidan den varma rökgasen och å andra sidan det kalla matarvattnet. Vanliga kamflänsrör hänföras vid importen till tulltaxenr 737, stat. nr 1352, med tull av 5 kronor för 100 kilogram. Emellertid gäller ej detta för economiserrör av

kamflänstyp, enär dessa, såsom delar till economisers, på grund av rubrikens ordalydelse falla under tulltaxenr 946, stat. nr 1669, och draga den för economisers fastställda tullen.

Det bör i detta sammanhang beaktas, att luftförvärmare till beskaffenhet och verkningsätt kunna vara economisers närstående, t. o. m. i så hög grad att de båda slagen av apparater äro mer eller mindre intimt sammanbyggda och i varje fall liksom economisers utgöra tillsatsaggregat till ångpannor. För närvarande tulltaxeras luftförvärmare, för den händelse styckevikten uppgår till 100 kilogram eller däröver, såsom icke smidbart gjutgods, ej särskilt nämnt, varvid varan, om den — såsom ofta är fallet — är obearbetad, förtullas enligt tulltaxenr 738, stat. nr 1353, med tull av 2 kr. 50 öre för 100 kg och, om den är bearbetad, enligt tulltaxenr 743, stat. nr 1358, med tull av 4 kr. för 100 kg. En ändring av tullbeskattningen å economisers torde enligt ämbetsverkens mening knappast kunna genomföras, utan att samtidigt tullen å luftförvärmare av närstående typ ändras.

Vid bedömandet av föreliggande tulltaxeringsfråga torde hänsyn jämväl böra tagas till att ifrågavarande apparater på grund av sin bränslebesparande uppgift fått stor användning inom industrien — icke minst exportindustrien. För denna industri är det givetvis av betydelse, att anskaffningen av apparaterna icke försvåras genom en tullhöjning. Under sådana förhållanden synes i nuvarande läge övervägande skäl tala för att bibehålla economisertullen vid dess nuvarande nivå.»

Det i motionerna framlagda förslaget åsyftar, att den för economisers nu gällande tullsatsen av 2 kronor 50 öre för 100 kilogram skulle höjas till 8 kronor för 100 kilogram och sålunda sättas lika med tullen å eldningsapparater för ångpannor m. m. Såsom framgår av de i ämbetsverkens utlåtande meddelade värdeuppgifterna hava emellertid economisers ett betydligt lägre pris per viktenhet än eldningsapparaterna. Det synes därför icke motiverat att i tullbeskattningsavseende jämställa dessa båda slag av artiklar. Med hänsyn härtill och på de av ämbetsverken i övrigt anförda skälen, anser sig utskottet icke kunna tillstyrka den föreslagna tullförhöjningen.

På grund av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att de likalydande motionerna I: 87 av herr Lindström och II: 140 av herr Nilsson i Göteborg, om höjning av tullen å economisers, icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 24 mars 1939.

På bevillningsutskottets vägnar:

IVAR ANDERSON.

Närvarande: se under betänkandet nr 9.